

מסורת הש"ס

- א) זכמים ו. מנחות כג;
- ב) מנחות טז, א) (לשיל)
- ג) א) (קדושת ד.ד.)
- ד) ז"ל שמקיים, א) (לקמן ט.ז.)

תורה אור השלם

1. וְסָפַר יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַמִּשְׁנָה וְלִקְחָהּ לוֹ לְכַפֵּר עֲלֶיהָ: וְיִקְרָא אֶת הַיָּד וְיִשְׁפֹּר וְעִשְׂרוֹן סֹלֶת אוֹדֵם בְּלוּל בַּשֶּׁמֶן לַמִּנְחָה וְלֹא יִשְׁפֹּן: וְיִקְרָא יָד כֹּהֵן וְכֹפֶר הַבְּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת יָדוֹ לְכַבֵּן תַּחַת אַבְיָו וְלִבֶּשׂ אֶת בְּגָדֵי הַבְּהֵן בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ:
2. וְיִקְרָא יָד כֹּהֵן וְכֹפֶר הַבְּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת יָדוֹ לְכַבֵּן תַּחַת אַבְיָו וְלִבֶּשׂ אֶת בְּגָדֵי הַבְּהֵן בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ:
3. וְאֵל דָּם הוּא וְאֵין קָדוֹ מִשְׁנֵת וְלִקְחָהּ כֹּבֵשׂ אוֹדֵם אֶשֶׁם לַתְּנֻפָה לְכַפֵּר עֲלֶיהָ וְעִשְׂרוֹן סֹלֶת אוֹדֵם בְּלוּל בַּשֶּׁמֶן לַמִּנְחָה וְלֹא יִשְׁפֹּן: וְיִקְרָא יָד כֹּהֵן וְכֹפֶר הַבְּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת יָדוֹ לְכַבֵּן תַּחַת אַבְיָו וְלִבֶּשׂ אֶת בְּגָדֵי הַבְּהֵן בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ:
4. וְכֹפֶר הַבְּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת יָדוֹ לְכַבֵּן תַּחַת אַבְיָו וְלִבֶּשׂ אֶת בְּגָדֵי הַבְּהֵן בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ:

שמות טו לב
 5. שבעת ימים לִבְשֵׁם הַבְּהֵן תַּחֲתֵי מִנְיָו אֲשֶׁר יָבֵא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשֵׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ:

- שמות טו לב
- 6. וּבְגֵדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאֹהֲרָן יִהְיוּ לְבָגָיו אֲחֵרֵי לְמִשְׁחָה בְּהֵם וְלִמְלֵא בָּם אֶת יָדָם: שְׁמוֹת כֹּהֵן כֹּהֵן וְעִשְׂתֵי לְאֹהֲרָן וְלִבְנָיו כָּבֵד כֹּבֵד אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֲחֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלְא יָדָם:

הגהות הב"ח

א) נב' הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא כ"ל וכן במקום:

מוסף רש"י

שירי מצודה. שלא משנה בעיניו ולא עשה (זכמים ו.) שלא סמך (מנחות צג. חת"י). כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מנוח לא המנוח. דכתיב וסמן ונלה, ואפילו הכי כיפר דכפרה בדם הוא (מנחות טו). ולומר אל"פ. כן כיפר (תבחים טו). שאם עשה למנוחה שירי מצודה. ששיירה ולא עשה. מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מנוח מן המנוחה. וכפר. כלומר אל"פ. כן כיפר. שאין נ"ך לביא קרנן אחר (סוכה לח.).

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ה.

עין משפט
נר מצוה

א ב מיי פ"ג מהל' מעשה הקדשנות הלכה יב:
 ג מיי פ"ה מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ד הלכה יב:
 ד מיי ט"ז הלכה יב:

תוס' ישנים

סמיכה איבא בנייהו. ולא רלה לומר הקטרה שאינה מעכבת איבא בנייהו. דהא לא שייך [גבין] אהן שלא שמש כל שבעת ימי מולאם. ודורות בנא אן דיא מוכבא. שהי ענה עליה הכתוב בנמה מקומות. בא"י לא כיפר וביפר. דברק קמא דזכמים [ו] אל מפרש ללא מימא שלא עבר כל כך אל חס קיים מנוח עשה וו, אלא הכרה עבר כאילו לא כיפר, ומ"מ כיפר שפטור מקרבן. ועוד מפרש הם לען אחר שעולה מפקדת לחייבי עשה קודם השמיטה, אבל מנוח עשה דמסיכה שעד אחר שמיטה לא עבר (שלמעה) [שלעול] הוא בקום וסמן עד לאחר שמיטה, אינה מפקדת. רב נחמן בר יצחק ב"ר. מר אמר חדא ונר אמר חדא ולא פליגי. נתרבה שבעה ונמשח יום אחד. בנמרה נחוד לא סגי ובפרק בתרא דסויות [יב, ג] יליף מרובה בגדים מקרא ולא הוירי כהן אלא מה שניר, דהא אמרינן בפ"ק דמגילה [טג, ג] אין בין הכן משוח למנוחה בגדים אלא פיריבא על כל המנוח.

דבר שאין מעכב בהן לדורות. לקמיה מפרש לה: שירי מלוה. כלומר שלא חש לנחשו אותה מנוח ולא סמך: כאילו לא כיפר. מן המנוחה: וכיפר. (דאין כפרה אלא בדם) כדאמרינן בזכמים (דף ו.) כיפר לגברא דעיקר כפרה בדם אבל לא כיפר כמי (שלא קיים) מנוח קונו מן המנוחה: ולא קמי מפרישין. ואע"פ שלא הופרש לה שירי פסול בראשון יעבור זה השני כעב מינה פרישה לא מעכבא (בה) עבודה: ריבוי שבעה. שימש כ"ג שבעה ימים ולפנים כשמניין אותו בכהונה גדולה וילבש שמונה בגדים בשעת עבודה. וריבוי לשון מרבה מרובה בגדים שהוא משמש בשמונה וההדיוט בלרבעה: משיחה שבעה. [שיתנו שכן המשחה על ראשו ובין ריסי עיניו ו' ימים] רלוסין: כל הכתוב בגדים הוא שנאמר (שמות טו) ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם וגו' ומשיחה נמי כל שבעה מדאיתקש משיחה לריבוי: וכפר הכהן אשר ימשה אוסו. גבי יוה"כ בנחרי מות כתיב: מה תלמוד לומר. אם ללמד שמהיה עבודה כ"ג והלא כל הפרשה בזהרן נאמרה בזהרן יבא אהרן ונתן אהרן והקריב אהרן וזל אהרן (ויקרא טו): לפי שנאמר. בפרשת ואחיה תנוח שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו ומניו העומד תחת אהרן בכהונה גדולה אשר יבא ציוס הכפורים אל אהל מועד לשרת בקדש: אין לי אלא. שיהא כשר לבא אל אהל מועד ציוס הכפורים אלא מי שנמרה שבעה ונמשח שבעה כשנמנה. ולקמיה צעי משיחה שבעה היכה כתיבא: אפילו עשה אחס לא גרסינן: מילתא

סמיכה איבא בנייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירי מעכבא איבא בנייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכבי דכתיב (ויקרא טו) ואת הדם ילך אל יסוד המנוחה ונחטאת כתיב (שמות טו) ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המנוחה ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכבי וי"ל דלכולי עלמא שירי לא מעכבי בהו דאפילו ד' מתנות שחטאת לא מעכבי בה אלא אחת מהן דכתיב (טו) ונתתה על קרנות המנוחה קרנת כתיב וקרן אחת מעכבא בה ומו לא ואפילו למ"ד יש אס למקרא שירי לא מעכבי בה מדכתיב שחטאת ואת כל הדם תשפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המנוחה כדכתיב בתחילת המתנות ונתת על קרנת א"כ יתקן הכתוב ועשאו שירי מנוח לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק אזהרו מקומן (זכמים ג.) גבי פר כהן משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המנוחה נתקו הכתוב ועשאו שירי מנוח ופירש"י מדשינה בחילוק לשונו דבתחילת מתנות כתיב והזה ונתן והכא כתיב ישפך ולא כתיב ושפך ואפילו למאן דפליג התם ו' ואית ליה דשירי הפנימיים מעכבי היינו מדכתיב ציוה"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשינן מיניה אס כלה כפר ואס לא כלה לא כפר וגמרינן פנימיים מהדדי התם דכתיב צ"ס (זכמים טו). אבל דשירי החיצונים ליכא מאן דפליג מיהו צירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעכב לדורות אין מעכבת כהן ומשמע דפליגי נמי דשירי אכל מנייה לי לימא הקרנת אימורים דכתיב צההוא ענינא ואין מעכבין לדורות איבא בנייהו וי"ל דלכולי עלמא לא מעכבי דהא דאין מעכבין לדורות היינו משום דכתיב (ויקרא ו) והיה החזה לאהרן ולבגיו ודרשינן צ"פ תמיד נשחט (פסחים טו): יכול נטמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים וזכאין בזהו ושוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבגיו ומ"מ וגבי מולאס נמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבגיו ודרוש מהם והיה לאהרן ולבגיו מכל מקום:

אמר רב יוסף סמיכה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן סמיכה מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא (ד) דתניא (ו) וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא (ד) דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ו) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אינו מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא מודקא תני מתקינין (ו) ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איבא בנייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא (ו) וכפר הכהן אשר ימשה אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר (ו) שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבגיו אין לי אלא נתרבה ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מודאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא (ו) ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגיו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא אמר רבי ביסנא אמר קרא (ו) ועשית לאהרן ולבגיו (ז) ככה ככה עיכובא הוא תינה כל מילתא

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דרין באידך וילמד סתום מן המפורש אבל בזהר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הדין שבעה לכתחילה אבל משיחה ימלא כיון דאיתקש אימעט לגמרי משבעה ולא ינעבי משיחה אלא פעם אחת ומשני דליתקטרי קרא לנמעוטי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמעוטי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

איתקש משיחה אריבוי. תימה לי לשינוא קמא דמשי דאיתקרי קרא למעוטה

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דרין באידך וילמד סתום מן המפורש אבל בזהר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הדין שבעה לכתחילה אבל משיחה ימלא כיון דאיתקש אימעט לגמרי משבעה ולא ינעבי משיחה אלא פעם אחת ומשני דליתקטרי קרא לנמעוטי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמעוטי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

קמא דמשי דאיתקרי קרא למעוטה ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא צרייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ו' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ו' אפילו לכתחילה יש לומר מסברא הוה ק"ל משיחה ו' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגלי בחד מינייהו שבעה הוא דרין באידך וילמד סתום מן המפורש אבל בזהר דמיעט קרא מיבעיא ליה להס"ס משיחת שבעה לכתחילה הדין שבעה לכתחילה אבל משיחה ימלא כיון דאיתקש אימעט לגמרי משבעה ולא ינעבי משיחה אלא פעם אחת ומשני דליתקטרי קרא לנמעוטי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואס כן אע"ג דלמעוטי תרייהו מעיכובא מ"מ למנוח צעי כל ו':

לביא